

Otteradet Ulvefod

- nu fundet på Stenkagen.

Af

Finn Hansen

Birkevej 3 Nylars

3720 - Aakirkeby

Når bøgetræer, plantet i den gamle Højlyngen med ganske lidt jord over klippen, bliver gamle nok, fremkommer der ofte under dem nogle plante-samfund af sporeplanter, domineret af forskellige arter mosser.

På middelalderens Stenkage, det højtliggende og ret flade plateau syd for Lilleborgsøen med de markante bratte fald under Sophiehøj og højden umiddelbart øst for Kongemindevejsvinget, er der nogle rester efter en bøgeplantning fra 1877, og her

har sådanne planteamfund udviklet sig og fremstår i disse år særdeles artsrige.

Sjælden

Ifølge botanikeren Paul Gelting, som refereret i Natur på Bornholm 2016 side XX forekom netop Otteradet Ulvefod i middelalderens tørre lynghede, men ved tilplantningen af Almindingen og den

*Fig. 1. Stenkagen øst for Kongemindevejsvinget.
Foto: Finn Hansen*

øvrige Højlyngen i midten og slutningen af 1800-tallet er levedmulighederne for planten gradvist blevet begrænset. Således angav Bergstedt Otteradet Ulvefod i sin Bornholms Flora fra 1883 som voksende "Hist og Her", og Arne Larsen kendte den i 1956 kun fra to lokaliteter og angav den i sin Bornholms Flora for at være "Sjælden".

I dette skrifs første nummer og allerførste artikel, Natur på Bornholm 2003, side 2-9, har Louise Lyng Bojesen omtalt et fund af arten i Paradisbakkerne, hvorfra Arne Larsens ene fund også stammede. Netop Paradisbakkerne med landskabet omkring Majdal rummer fortsat nogle af de sidste overleverede rester af Højlyngens planteverden på grund af den fredning, der blev gennemført i 1930'erne.

Bøgen vikarierer

Med lynghedens tilbagegang som naturtype på Bornholm generelt er det derfor glædeligt, at netop de gamle bøgebevoksninger kan "vikariere" for denne naturtype. Der sker nemlig det, når bøgetræerne på skrånende flader bliver gamle nok, og der trænger lys og luft ned på skovbunden, at bladene blæses væk og næringsstofferne i jorden vaskes ud. Der fremkommer i den forbindelse gradvist en sur morbund, hvor netop sporeplanter som mosser og ulvefødder har deres chancer.

For år tilbage har jeg fundet Otteradet Ulvefod på sådanne steder i nærheden af Stenkagen, nemlig i bøgebevoksningen fra 1875 vest for Kohullet samt i den legendariske bøgeplantning, der fik lov til at ligge som Videnskabeligt Jagttagselsesområde mellem Kongemindevej og Rytterknægtsvej.

I de seneste år er det så blevet til yderligere to adskilte bevoksninger her på og ved Stenkagen under nogle snart 90 år gamle bøgetræer med tilsammen højst 10 eksemplarer.

*Fig. 2. Otteradet Ulvefod fra Stenkagen
Foto: Finn Hansen*

Ekspertbesøg

Lokaliteterne er imidlertid så spændende, hvad angår det store antal forskellige arter af mosser samt det faktum, at både Almindelig og Femradet Ulvefod også vokser her, at Naturhistorisk Forening for Bornholm har inviteret Danmarks ypperste ekspert i mosser til at komme herover og gennemgå lokaliteterne på Blomsternes Dag den 19. juni 2016.

Apropos lokalitetsnavnet "Stenkagen", figurerer det ikke på noget nyere kort over Almindingen, men det blev brugt i forbindelsen "Stenkage-engen" under en skovtaksering i 1775, og jeg har diskuteret navnets mulige oprindelse på hjemmesiden www.367ture.dk.